

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

กัญญภัทลิตินี เพชรรัตน์^{1*} จิรวัดน์ กิติพิเชฐสรุรงค์² ชัยฤทธิ์ แสงสว่าง³ กฤษดา ผ่องพิทยา⁴

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

^{2,3,4} หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

*Corresponding Author, e-mail: applepink2528@gmail.com

(Received: 12 February 2024, Revised: 12 March 2024, Accepted: 14 March 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น 2) พัฒนากลยุทธ์ 3) ประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 205 คน ครูผู้สอน 410 คน รวม 615 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์เชิงพรรณนา **ผลการวิจัย พบว่า** 1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีกลยุทธ์ในการบริหารบริหารงานวิชาการ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลและการสร้างเครือข่ายพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับค่าความต้องการจำเป็น ค่ามากกว่า 0.30 อยู่ในเกณฑ์ทุกข้อ 2. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้กลยุทธ์ 4 ด้าน คือ 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความเป็นเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2) กลยุทธ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ 3) กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 3. การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหารงานวิชา, ความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Development of Academic Strategic to Strengthen Environmentally Friendly Citizenship in School Under Bangkok Primary Education Service Area Office

Kanyaphatsitnee Petcharat^{1*} Jirawat Kitipichetsan²
Chairit sangsvang³ Kisda Pongpittaya⁴

¹Doctor program in Educational Administration Faculty of Liberal Arts, Krirk University

^{2,3,4}Doctor program in Educational Administration Faculty of Liberal Arts, Krirk University

*Corresponding Author, e-mail: applepink2528@gmail.com

(Received: 12 February 2024, Revised: 12 March 2024, Accepted: 14 March 2024)

ABSTRACT

The research objectives were to 1) study the current condition Desired conditions and necessary needs 2) Develop strategies 3) Evaluate strategic plans for Development of Academic Strategic to Strengthen Environmentally Friendly Citizenship in School Under Bangkok Primary Education Service Area Office. The sample group consisted of 205 educational institution administrators and 410 teachers, totaling 615 peoples. The research instruments were questionnaires and interviews. Statistics used in data analysis include mean, standard deviation and necessary needs Data were analyzed using computer programs. and descriptive analysis. The research results found that:

1. The current conditions and necessary needs of Academic Strategic to Strengthen Environmentally Friendly Citizenship in School Under Bangkok Primary Education Service Area Office. It was found that primary schools in Bangkok There were strategies for managing academic administration. Participation in curriculum development, learning management, Developing measurement and evaluation processes and creating networks to develop media and learning resources. The overall current condition was at a moderate level. and expected conditions of academic administration Overall, it was at the highest level. Necessary Need values greater than 0.30 are within the valid criteria for all criteria.

2. Development of Academic Strategic to Strengthen Environmentally Friendly Citizenship in School Under Bangkok Primary Education Service Area Office. there were 4 strategies: 1) Participatory strategy in curriculum for development to promote environmentally friendly cities. 2) Strategies for efficiency in learning management. 3) Strategies for developing measurement and evaluation processes in digital technology, and 4) Strategies for creating networks to develop media and learning resources.

3. Evaluation of the Academic Strategic to Strengthen Environmentally Friendly Citizenship in School Under Bangkok Primary Education Service Area Office. It was found that the results of the evaluation were appropriate. possibility and utilization at the highest level

Keywords: Academic administration strategies, Environmentally Friendly Citizenship

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั่วโลก ประเทศไทยจึงได้มีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาขึ้น โดยหลักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่สำคัญข้อหนึ่งคือการให้การศึกษาแก่ประชาชนเพื่อให้เข้าใจถึงความสำคัญในการรักษาสมดุลตามธรรมชาติ ซึ่งจะมีผลต่อการทำให้สิ่งแวดล้อมอยู่ในสภาพที่ดี (รุ่งนภา ตาดเงิน, 2563) รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงได้บัญญัติหน้าที่ของรัฐไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ว่า รัฐต้องจัดให้มีการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560)

การบริหารงานในสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาเด็กนักเรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีในอนาคต ในการบริหารงาน 4 ฝ่าย ได้แก่ บริหารงานวิชาการ บริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ อันจะส่งผลต่อผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา : 2561) เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้เรียนมีความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คือ มีความรับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เชื่อมโยงกันของมิติต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยพร้อมที่จะลงมือปฏิบัติให้เกิดผลเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในระดับท้องถิ่นและประเทศ ตลอดจนถึงระดับโลก (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2559) นอกจากนี้ พลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปหมายถึง การใช้ชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานของการตัดสินใจโดยพิจารณาถึงผลกระทบที่จะมีต่อสิ่งแวดล้อม เป็นวิถีชีวิตที่บริโภคหรือมีการใช้เฉพาะสิ่งที่ต้องการที่แท้จริงจากทรัพยากรของโลก เป็นการปฏิบัติในชีวิตประจำวันที่ครอบคลุมการใช้พลังงานทุกอย่างของชีวิตอย่างประหยัดและคุ้มค่ามากที่สุด เป็นหนทางหรือแนวทางของชีวิตที่ยั่งยืน คือวิถีชีวิตที่บุคคลรวมถึงสังคมพยายามที่จะลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ บุคคลที่มีลักษณะการอยู่อาศัยอย่างยั่งยืนมักจะพยายามที่จะลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์โดยการเปลี่ยนวิธีการขนส่ง การใช้พลังงาน และอาหารเพื่อดำเนินชีวิตของตนเองในรูปแบบที่มีความสอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยสร้างความสมดุลของธรรมชาติและ การพึ่งพาความสัมพันธ์กับระบบนิเวศและวงจรธรรมชาติของโลก (UNESCO, 2015; Wise geek, 2014; Stern, 2000)

ในปัจจุบันพบว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมมีมากมาย และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนไทย อีกทั้งการพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในศตวรรษที่ 21 นั้นเป็นเรื่องจำเป็น โดยเฉพาะการ

จัดการศึกษาในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาเป็นรากฐานสำคัญและเป็นกลไกที่จะพัฒนาคุณลักษณะของ
ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แต่เนื่องจากการดำเนินการของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ในการบริหารของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ไม่ได้มีกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ
เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ทำให้โรงเรียนอาจจะบริหารจัดการดำเนินการโรงเรียนได้ยังไม่ครอบคลุม

จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อ
เสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร: 2564) เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน
ประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร หรือผู้บริหารระดับสูง ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีรูปแบบในการ
บริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาใน
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามแนวคิดพลเมืองที่
เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทำให้ประเทศไทยมีพลเมืองที่มีคุณภาพสามารถนำพาประเทศให้มีการพัฒนาในทุก
ด้านอย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งรูปแบบนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารอย่างเป็นเลิศของโรงเรียนเพื่อให้ทันต่อยุค
สมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และพัฒนานักเรียนให้พร้อมรับต่อยุคสมัยนี้ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การบริหารงานวิชาการเพื่อ
เสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร
2. พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของ
นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของ
นักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อ
เสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานครดังนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร
ของสถานศึกษา จัดทำและนำหลักสูตรไปใช้ และการวัดและประเมินผลหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับปรุงการเรียนการสอน

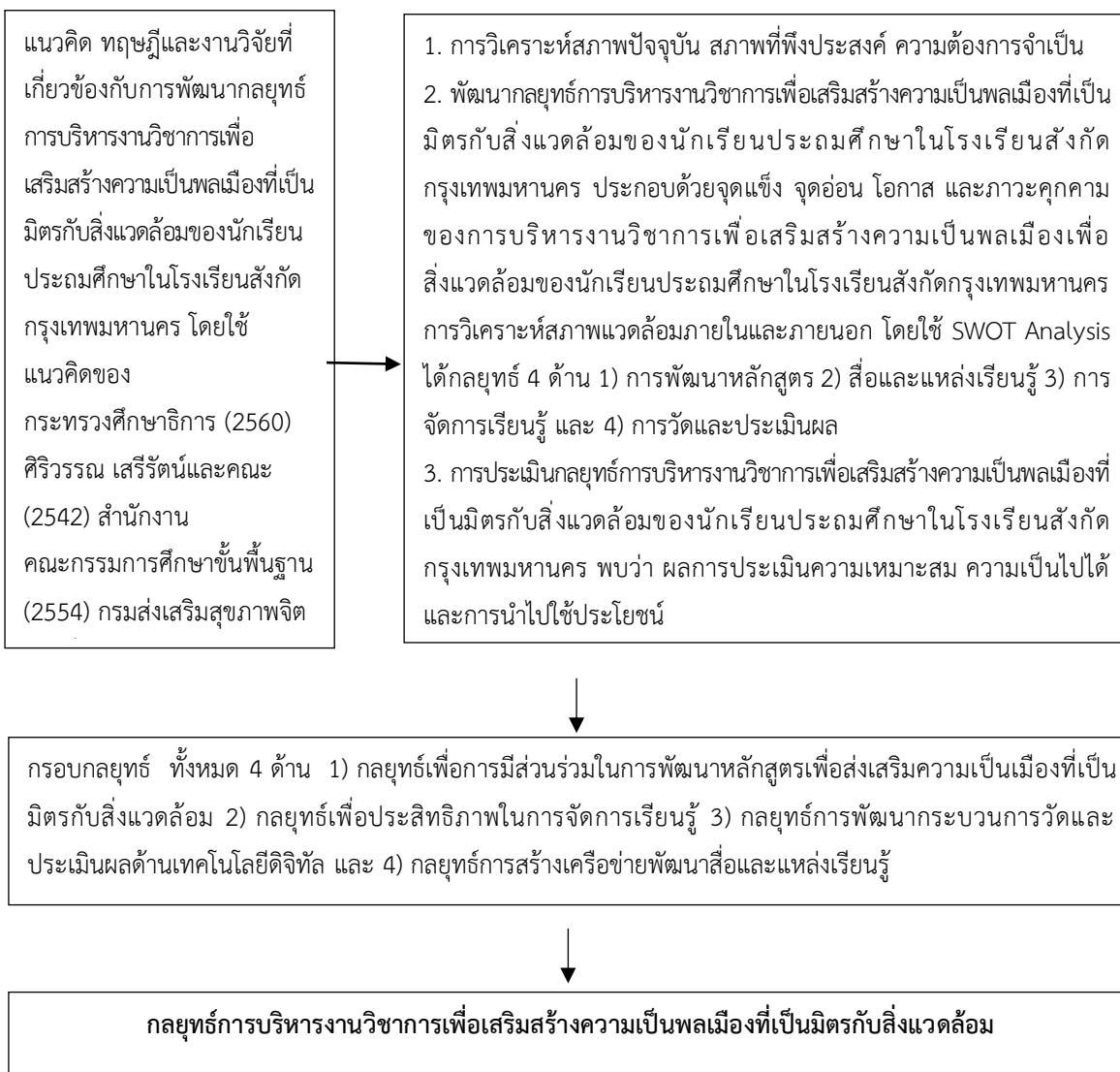
และการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยการจัดทำและจัดหาสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และการพัฒนาสื่อ แบบเรียนและแหล่งเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) กล่าวว่า การบริหารงานในสถานศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาการศึกษาและพัฒนา เด็กนักเรียนให้เป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการบริหารงานให้สถานศึกษาทั้ง 4 ฝ่าย คือ บริหารงานวิชาการ บริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพ อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการ อันได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ที่จะส่งผลต่อผู้เรียนทั้ง ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2542) กล่าวว่า การจะพัฒนาพลเมืองของประเทศให้เป็นพลเมืองที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อมนั้น จำเป็นต้องอาศัยการบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียน มีการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนา พลเมืองที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีความสามารถ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และเชื่อมโยง มีความเป็นห่วงเป็นใยและเอื้ออาทรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์ และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้เรียนหรือตัวเยาวชนเอง ซึ่งแนวคิดความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีทักษะในการบ่งชี้สาเหตุ การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสังคมเมื่อมีโอกาส มีความกังวลถึงผลกระทบที่เกิดจากปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีพฤติกรรมและการใช้ชีวิตประจำวันที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมในการปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อม

กรมส่งเสริมสุขภาพจิตและสิ่งแวดล้อม (2559) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นหัวใจของการบริหารงานการศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ในการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน คือ 1) กลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตร เป็นการทำให้ผู้เรียนเกิดความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม คือ พลเมืองที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดทำ หลักสูตรที่เป็นทางการของโรงเรียน และต้องมีการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำไปสู่ การจัดการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการโรงเรียนทั้งระบบที่มีความต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นนโยบาย หลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 2) กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่เป็นมิตร สิ่งแวดล้อมผ่านการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับผู้เรียน โดยควรจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้ง การเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ เพื่อสิ่งแวดล้อม 3) กลยุทธ์การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินผลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตร สิ่งแวดล้อมของผู้เรียน 4) กลยุทธ์การจัดสื่อและแหล่งเรียนรู้ เป็นการจะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม ต้องอาศัยการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1,001 คน ครูผู้สอน จำนวน 13,533 คน ปีการศึกษา 2566

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 205 คน ครูผู้สอน จำนวน 410 คน รวม 615 คน จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Yamane, (1973) ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กรอบกลยุทธ์ ทั้งหมด 4 ด้าน 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร 2) กลยุทธ์เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ 3) กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้
3. ประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความเป็นเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2) กลยุทธ์เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ 3) กลยุทธ์พัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert, 1993) มีค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้านที่ 1 = 3.41 ด้านที่ 2 = 3.36 ภาพรวมทั้งฉบับ = 3.39
2. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 4 ด้าน 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร 2) กลยุทธ์เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ 3) กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้
3. ประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษา ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ โดยใช้แบบสอบถาม และแบบบันทึกการประชุมกลุ่มสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index (PNI_{Modified}))

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กรอบกลยุทธ์ ทั้งหมด 4 ด้าน 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความเป็นเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2) กลยุทธ์เพื่อประสิทธิภาพในการ

จัดการเรียนรู้ 3) กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยประชุมกลุ่มสนทนาผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน โดยการพรรณนาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กรอบกลยุทธ์ ทั้งหมด 4 ด้าน 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความเป็นเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2) กลยุทธ์เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ 3) กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ โดยประชุมกลุ่มสนทนาผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน โดยการพรรณนาวิเคราะห์ในส่วนผลการประเมิน โดยใช้ แบบสอบถาม เพื่อประเมินกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษา

- 1.1. สภาพปัจจุบัน พบว่า ภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
- 1.2 ความคาดหวังการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ รายด้าน ในระดับมากที่สุด
- 1.3 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ค่ามากกว่า 0.30 อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ทุกข้อ

2. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้กลยุทธ์ 4 ด้าน คือ 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 3 โครงการ

- 2) กลยุทธ์เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 โครงการ
- 3) กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย 3 โครงการ
- 4) กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 โครงการ

2. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.1 ได้กรอบกลยุทธ์ ทั้งหมด 4 ด้าน 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร 2) กลยุทธ์เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ 3) กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้

2.2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ของการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในด้านบริหารวิชาการ 4 ด้าน นำมาสร้างกลยุทธ์ 3 ปี

3 ประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การประเมินกลยุทธ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ตามรายงานการประชุมกลุ่มสนทนา (Focus Group) ผลจากการนำกลยุทธ์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและไปทำการตรวจสอบ ความถูกต้อง ความเหมาะสม และความ

เป็นไปได้ จากผู้ทรงคุณวุฒิวิชาชีพนำมาเขียนในรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีผลการประเมินทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการวิจัย มีรายละเอียดที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่คาดหวังของการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับค่าลำดับความต้องการจำเป็น ค่ามากกว่า 0.30 อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขึ้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล และเน้นการส่งเสริมความเป็นพลเมืองสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิญญา มุขสาร, (2562) ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโรงเรียน มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านสมรรถนะพลเมืองสีเขียวในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และมากที่สุด ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีความต้องการจำเป็นมากที่สุด (PNI modified = 0.508) รองลงมาเป็นด้านการวัดและประเมินผล (Priority Needs Index (PNI Modified) = 0.500) ด้านการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ (Priority Needs Index (PNI Modified) = 0.497) และด้านการจัดการเรียนการสอน (Priority Needs Index (PNI Modified) = 0.496) และ รุ่งนภา ตาดเงิน, (2563) ผลการวิจัยพบว่า 1) การรับรู้สภาพการจัดการเรียนรู้บูรณาการสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ในโรงเรียนอุดมครุณี จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ทักษะความเป็นพลเมืองสิ่งแวดล้อมของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) แนวทางการจัดการเรียนรู้บูรณาการสิ่งแวดล้อมของนักเรียน โดยเรียงตามรายชื่อที่มีผู้เสนอความคิดเห็นมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ดังนี้ 1) การใช้ข้อมูลความจริงจากกระบวนการสังเกต ตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนเพื่อเชื่อมโยงไปสู่สาระการเรียนรู้ 2) การสร้างทักษะการสืบค้น รวบรวมความรู้และแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม 3) การสร้างเจตคติที่ดีมีจิตสาธารณะและจริยธรรมเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 4) การสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและท้องถิ่น 5) การบูรณาการความรู้ของเนื้อหาสาระที่มีความซ้ำซ้อน 6) บูรณาการแหล่งเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน 7) ครู นักเรียนและชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและจัดกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกัน 8) การสร้างความตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม และ 9) ผลกระทบที่เกิดขึ้นและติดตามข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม และแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์

2. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้กลยุทธ์ 4 ด้าน คือ 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร 2) กลยุทธ์เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ 3) กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากกล

ยุทธ์ที่ได้สามารถนำมาพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างการเป็นพลเมืองสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ จิตติกรณ์ ยาวีไชย จารึกศิลป์ (2560) ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ กระบวนการบริหารสถาบันอุดมศึกษา การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว และการพัฒนากลยุทธ์ 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพที่พึงประสงค์ทุกด้าน 3) จุดแข็ง ได้แก่ การวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการศึกษา ความยั่งยืนทางด้านโภชนาการ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อชุมชน จุดอ่อน ได้แก่ การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการของเสีย การจัดการน้ำ การสัญจร นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ระบบการจัดการและการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจริยธรรมการลงทุน ธรรมเนียม และการบริหารงาน โอกาส ได้แก่ ด้านสังคมและด้านเทคโนโลยี อุปสรรค ได้แก่ ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐและด้านเศรษฐกิจ 4) กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ชื่อชุดกลยุทธ์ "กลยุทธ์เสริมสร้างความเข้มแข็งการบริหารมหาวิทยาลัยสีเขียวเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน" ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 4.1) กลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน 4.2) กลยุทธ์การขับเคลื่อนการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว 4.3) กลยุทธ์การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน และ 4.4) กลยุทธ์การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว และ ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ, (2560) ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (Priority Needs Index (PNI_{Modified}) = 0.205) รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา (Priority Needs Index (PNI_{Modified}) = 0.199) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (Priority Needs Index (PNI_{Modified}) = 0.195) ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (Priority Needs Index (PNI_{Modified}) = 0.145) กำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการฯ ได้ 39 แนวทาง ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 6 แนวทาง การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 6 แนวทาง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6 แนวทาง การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 6 แนวทาง การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5 แนวทาง การพัฒนาส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 6 แนวทาง และการนิเทศการศึกษา 4 แนวทาง

3. การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีผลการประเมินทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แบบการจัดทำกลยุทธ์มีการดำเนินการที่ผ่านกระบวนการต่าง ๆ มาอย่าง เป็นขั้นตอนและเหมาะสม

โดยเฉพาะการสอบถามความคิดเห็น การประชุมกลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในระดับนโยบาย ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานแผนแม่บทการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการพัฒนาความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรวมทั้งในการสร้างรูปแบบ มีกรอบแนวคิดหลักการ ทฤษฎี ของนักวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ แผนแม่บท ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษา ทำให้แผนแม่บทการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรนำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ไปใช้เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาให้กับบุคลากรและองค์กรร่วมกันเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา

1.2 นำกลยุทธ์ด้านการพัฒนา บริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่มีความต้องการมากที่สุด ไปใช้ในการบริหารวิชาการ และเน้นย้ำให้บุคลากรเห็นความสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบริหารวิชาการอื่นๆ ใน สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยใช้การเปรียบเทียบใน สถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อค้นหากลยุทธ์ด้านอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อเป็นการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้ครบรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2559). *คู่มือแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนอีโคสคูล*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ขวัญข้าว ชุ่มเกษรกุลกิจ. (2560). *แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฐิติกรณ ยาวีไชย จารึกศิลป์ (2560). กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว. *วารสารการบริหารปกครอง*, 6(2), 231-256.

- ปฎิญา มุขสาร. (2562). ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาใน กรุงเทพมหานครตามแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านสมรรถนะพลเมืองสีเขียว. วารสารการบริหาร และนวัตกรรมการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 4(3), 1-20
- ราชกิจจานุเบกษา (2560). พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560. พระราชบัญญัติแผนและ ขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ.
- รุ่งนภา ตาดเงิน (2563). แนวทางการจัดเรียนรู้บูรณาการสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมือง สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนอุตรดิตถ์. วารสารมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, 9(2), 53-71.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2542). องค์การและการจัดการ ฉบับสมบูรณ์ (ปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: ศูนย์ หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2564). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3(พ.ศ. 2564-2569). กรุงเทพฯ: สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). รายงานการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนา การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟิก จำกัด.
- Likert, Renis. (1993). A Technique for the Measurement of Attitude. Chicago: Read Mc. Nally.
- Stern, P.C. (2000). Toward a coherent theory of environmentally significant behavior. *Journal of Social Issues*. 56(3),
- UNESCO. (2015). *Global Citizenship Education: Topics and Learning Objective*. USA: The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
- Wise geek, (2014). Wisegeek. (Online) (Retrieved August 31,2024) from <http://www.wisegeek.org/why-are-movie-tickets-so-expensive.htm>.
- Yamane, (1973) Yamane, Taro. 1973. Statistics an introductory analysis. New York: Harper & Row.